

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

А. Лепіхов, *головний консультант відділу проблем стратегічного планування центру безпекових досліджень*

За висновками авторитетних іноземних експертів, зокрема директора програми досліджень Росії Центру військово-морського аналізу США (Center for Naval Analyses, CNA) *Майкла Кофмана*¹, представників Фонду стратегічних досліджень у Франції (Foundation for Strategic Research, FRS) *Філіппа Гро*, *Стефана Делорі*, *Венсана Турре*² та інших, керівництво РФ реалізує стратегію, спрямовану на руйнацію нинішньої європейської системи безпеки. Широкомасштабна збройна агресія РФ проти України є одним з етапів реалізації цієї стратегії. Найперша мета вторгнення – створити військовий конфлікт на східних кордонах держав НАТО та ЄС, щоб примусити їх до переговорів щодо перегляду європейської системи безпеки в інтересах РФ. Стратегічні цілі зорієнтовано на зміну військово-політичного балансу сил на користь РФ за українським, чорноморським та балтійським напрямками, а також на дискредитацію НАТО як ефективного оборонного блоку.

Пріоритетними завданнями на відповідних етапах зазначеної стратегії є:

- усунення військовим шляхом законно обраної державної влади України, встановлення підконтрольного РФ політичного режиму, унеможливлення впливу на Україну з боку НАТО;
- окупація південно-східних областей України, забезпечення їх сполучення з Кримом і невизнаною Придністровською Молдавською Республікою (ПМР), вихід до кордонів з Румунією, силове примушення Республіки Молдова визнати незалежність ПМР;
- посилення військово-морської присутності РФ у Чорному морі, ескалація військово-політичної напруженості на кордонах Румунії й Болгарії з вимогами вийти з НАТО та не розміщувати на своїх територіях стратегічного наступального озброєння

¹ Michael Kofman. Putin's wager in Russia's standoff with the West. War on the rocks. 2022. 24 January. URL: <https://warontherocks.com/2022/01/putins-wager-in-russias-standoff-with-the-west/>

² Philippe Gros, Stéphane Delory, Vincent Tourret. Stratégies russes et guerre en Ukraine: état des lieux. The Fondation pour la recherche stratégique. 2022. 1 Mars. URL: <https://www.frstrategie.org/publications/notes/strategies-russes-guerre-ukraine-etat-lieux-2022>

проти Росії, зрештою – перегляд на користь РФ конвенції Монтре від 09.11.1936 р. про статус Босфорської й Дарданелльської проток;

- ескалація воєнно-політичної напруженості на кордонах Республіки Польща та балтійських держав (зокрема з білоруської території), демонстрація військової сили й тиск на Литовську Республіку під приводом захисту російської меншини з метою створити передумови для територіального сполучення Калінінградської області РФ з Республікою Білорусь поблизу Сувальського коридору тощо.

Стратегія дій РФ у Європі є поетапною, містить комплекс заходів політико-ідеологічного, воєнного, дипломатичного, інформаційного характеру, зокрема ядерного примушення та стримування, генерування загроз в енергетичній, продовольчій, міграційній сферах, проведення інформаційно-психологічних спеціальних операцій тощо. Термін реалізації заходів – від кількох місяців до понад року. Вочевидь, РФ планувала створити передумови для відкриття «вікна можливостей» з метою забезпечити собі швидку перемогу над Україною в умовах, коли держави НАТО були б не здатні ефективно зреагувати на російську агресію. Росія розраховувала на раптовість нападу, створення воєнно-політичної кризи в НАТО, формування стереотипів страху серед населення ЄС тощо.

Експерти FRS, а також професор Королівського коледжу Лондона (King's College London, KCL) *Лоуренс Фрідман*³ та доцент Американського університету (American University) *Джошуа Ровнер*⁴ констатували, що російська стратегія має суттєві вади, здатні спричинити тяжкі наслідки для самої РФ: цілі й завдання стратегії РФ не відповідають спроможностям цієї країни, є невизначеності щодо шляхів їх практичної реалізації та досягнення кінцевої мети. Через недоліки прогнозування не проаналізовано ефективність стратегії – співвідношення результатів досягнення цілей та витрат ресурсів. Імовірно, заходи розробили без якісного аналізу та оцінювання всіх ризиків і загроз, уразливостей, непередбачуваних обставин, стану спроможностей РФ, співвідношення воєнно-політичних сил у регіоні, а також готовності України та НАТО до збройної відсічі. Під час планування допущено прорахунки в організації військового управління, координації та взаємодії, розвідці, логістиці, ресурсному забезпеченні. Контроль за реалізацією стратегії виявився неідеальним як через ці помилки, так і через подання керівництву РФ неповної та недостовірної інформації, викривлення фактичних подій.

Аналіз зазначених досліджень дає змогу констатувати, що в умовах протистояння у форматах США – РФ, НАТО – РФ, ЄС – РФ та нерозуміння керівництвом РФ

³ Lawrence Freedman. Giving Peace a Chance. Comment is Freed. 2022. 9 March. URL: <https://samf.substack.com/p/giving-peace-a-chance?s=r>

⁴ Joshua Rovner. Putin's Folly: A Case Study of an Inept Strategist. War on the rocks. 2022. 16 March. URL: <https://warontherocks.com/2022/03/putins-folly-a-case-study-of-an-inept-strategist/>

трагічності для своєї держави наслідків російсько-української війни Україна має достатній потенціал для ефективного спротиву та перемоги у війні.